

Ulike familier trenger ulike løsninger

Hilde Sundvor Brendalsmo

Spisskompetansemiljøet for vold og høykonflikt, Familievernet

Erlend Skaar

Det er ikke belegg i forskning for å hevde at delt bosted motvirker konflikter.

I Psykologtidsskriftet 6. juli i år kommenterte Eivind Meland vårt fagessay om forskning på sammenhengen mellom delt fast bosted og konflikter mellom foreldre etter samlivsbrudd.

I kommentaren kritiserer Meland vår artikkel for å være et partsinnlegg mot delt fast bosted som rettsnorm etter skilsmisse, mer enn en nøktern gjengivelse av forskningsstatus på dette feltet. En debatt i fagmiljøet om barns omsorgsvilkår etter samlivsbrudd er viktig og noe vi ønsker velkommen. I dette tilsvaret ønsker vi å klargjøre og utdype noen punkter, i håp om at det bidrar til å tydeliggjøre vår posisjon.

Meland skriver at vi hevder at «det vil være konfliktfremmende å innføre delt bosted som utgangspunkt og norm» i barneloven. Dette medfører ikke riktighet. Det vi derimot hevder, er at det på gruppenivå ikke foreligger forskning eller kollektivt akkumulert erfaringskunnskap som entydig viser at en delt bostedsløsning bidrar til reduksjon i konfliktnivået mellom foreldre. Dette kan virke som en språklig bagatell, men utgjør en vesentlig distinksjon i denne diskusjonen.

Meland kritiserer to av referansene som vi brukte for å underbygge standpunktet om at konfliktnivået ikke blir dempet ved innføring av delt fast bosted. Vi ser at vi kunne funnet mer egnede studier, og vil i det følgende vise til studier som underbygger vårt faglige resonnement bedre.

Foreldresamarbeid er avgjørende

Flere litteraturoversikter (Berman & Danaback, 2020; Steinbach et al., 2018) tyder på at barns trivsel med en delt bostedsløsning forutsetter at foreldrene samarbeider godt og har et lavt konfliktnivå før det fattes beslutning om bostedsløsning. Den tyske FAMOD studien (Augustjin, 2021) antyder at det underliggende konfliktnivået mellom foreldrene er mer betydningsfullt med tanke på barns mentale helse enn bostedsløsningen. Studien indikerer videre at delt fast bosted ikke er gunstig for barna i tilfeller hvor det er et høyt konfliktnivå mellom foreldrene. Dette sammenfaller med en oppsummering av studier fra Belgia (Vanacche et al., 2017).

I tilfeller hvor foreldrekonfliktene var uttalt, foreldrene ikke kommuniserte med hverandre og forelder-barn relasjonen var svekket, tydet resultatene på at barna som kun bodde hos en forelder, hadde det bedre enn de som bodde i delt fast bosted. I et utvalg hvor foreldrekonflikten hadde vart i mange år etter skilsmissen, fant Mahrer et al. (2018) en sammenheng mellom økt grad av omfattende samvær og tilpasningsvansker hos barn. I meta-analysen til Leclair et al. (2019) fant forskerne at bostedsordningen ikke så ut til å påvirke konfliktnivået mellom foreldre.

Med dette som bakgrunn er vår posisjon at forskningen som foreligger ikke gir støtte til å hevde at delt bosted bidrar til å dempe konfliktnivået mellom foreldre

Leclair og kolleger understreker imidlertid at disse resultatene må tolkes med forsiktighet, da det er mange faktorer (og ikke kun bostedsordningen i seg selv) som påvirker sammenhengen mellom bostedsordning og foreldres samarbeidsklima.

Med dette som bakgrunn er vår posisjon at forskningen som foreligger ikke gir støtte til å hevde at delt bosted bidrar til å dempe konfliktnivået mellom foreldre. Dette sammenfaller med konklusjonen til det nye barnelovsutvalget (2020) og kunnskapsoppsummeringen fra FHI (2022) Samværs- og bostedsordninger etter samlivsbrudd: betydninger for barn og unge. Det forskningen har vist, og som vi tror Meland og vi oppfatter likt, er at det å leve med foreldre som har et langvarig og forhøyet konfliktnivå utgjør en signifikant risiko for barns trivsel og utvikling (O'Hara et al., 2020).

Ulike løsninger

Derfor mener vi at det bør foreligge mer systematisk dokumentasjon på hva som faktisk virker konfliktreducerende før det åpnes for en debatt om en eventuell lovendring i retning av å innføre delt fast bosted som norm i foreldretvister. Forskningen som foreligger i dag, tyder på at delt fast bosted kan være en god løsning for mange, når betingelsene ligger til rette for det. Når foreldrene har delt på omsorgs- oppgavene mens de har levd sammen, har tilstrekkelig tillit til hverandre, og utviser vilje og evne til samarbeid, er det nærliggende å mene at delt fast bosted vil være naturlig.

Men vi vil advare mot å innta bastante standpunkt for hva som er best for den enkelte familie og det enkelte barn. Nettopp fordi barn og familier er ulike, trenger de ulike løsninger. Det er ikke én løsning som passer for alle.

Merknad: Ingen oppgitte interessekonflikter.

Referanser

- Augustijn, L. (2021). The relation between joint physical custody, interparental conflict, and children's mental health. *JFR-JOURNAL OF FAMILY RESEARCH* 2021;33(3):613 - 36
- Berman, R., Daneback K. Children in dual-residence arrangements: a literature review. *Journal of Family Studies* 2020; NA(NA):1 - 18. https://www.researchgate.net/publication/345061479_Children_in_dual-residence_arrangements_a_literature_review
- Leclair, V., St-Amand, A., & Bussi eres,  .L. (2019). Association between child custody and postseparation coparenting: A meta-analysis. *Canadian Psychology / Psychologie canadienne*, 60(2), 90–101. <https://doi.org/10.1037/cap0000140>
- Mahrer, NE., O'Hara, K., Sandler, IN., Wolchik, S.A. (2018). Does Shared Parenting Help or Hurt Children in High Conflict Divorced Families? *Journal of Divorce Remarriage*. 2018;59(4):324 - 347. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33762801/>
- O'Hara, K., Sandler, I., Wolchik, S., Tein, J., & Rhodes, C. (2020). "Parenting time, parenting quality, interparental conflict, and mental health problems of children in high-conflict divorce": Correction to O'Hara et al. (2019). *Journal of Family Psychology*, 34(1), 23–23. <https://doi.org/10.1037/fam0000626>
- Steinbach, A. (2018), Children's and Parents' Well-Being in Joint Physical Custody: A Literature Review. *Family Process* 2018;58(2):353 - 369 <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/famp.12372>
- Vanassche, S., Sodermans, AK., Declerck, C., Matthijs, K. Alternating Residence for Children After Parental Separation: Recent Findings from Belgium. *Family Court Review* 2017;55(4):545 - 55. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/fcre.12303>